

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Хашаат сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/165/-НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.open.audit.mn Архангай аймаг 2023 он</p>	<p>Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас: 7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн: Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр Утас: 8511-6555 Цахим хаяг: ankha964@gmail.com</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг.....	Error! Bookmark not defined.
Аудитын гол асуудал.....	Error! Bookmark not defined.
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	11
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	13
3.5.3 Нэмэлт төсөв.....	13
3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл.....	14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	14
4.1 Ерөнхий зүйл.....	14
4.2 Материаллаг байдал.....	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	14
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	15
4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	Error! Bookmark not defined.
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	16
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ.....	16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024 № 127
танай -ны № -т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ХАШААТ
СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
ДАРГА П.ОТГОНДУЛАМ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Хашаат сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хашаат сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Хашаат сумын ЭМТ нь тайлант онд ЭМЯ-аас хандив тусламжаар 22,236.6 мянган төгрөгийн бараа материал, 21,895.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан байна. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 45,429.4 мянган төгрөг буюу 11.9 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 9 үндсэн зорилтын хүрээнд 83 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Хашаат сумын Засаг дарга 92.0 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>139,132,295.67</u>	<u>111,453,890.45</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	36,185,017.59	24,920,070.57
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	36,185,017.59	24,920,070.57
3121	Төгрөг	36,185,017.59	24,920,070.57
31211	Төрийн сангийн харилцах	36,185,017.59	24,920,070.57
33	АВЛАГА		10,052,959.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		10,052,959.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	102,947,278.08	76,480,860.88
351	Түүхий эд материал	58,284,245.57	29,486,446.07
35110	Тусгай зориулалттай материал	1,713,000.00	1,713,000.00
35130	Эм боох материал	56,571,245.57	27,773,446.07
354	Хангамжийн материал	44,663,032.51	46,994,414.81
35410	Бичиг хэргийн материал	555,000.00	555,000.00
35420	Аж ахуйн материал	37,628,686.51	40,946,828.81
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,560,001.00	4,681,001.00
35450	Барилгын засварын материал	4,475,000.00	-
35460	Хүнсний материал	444,345.00	811,585.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>671,127,025.91</u>	<u>639,762,286.95</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	671,127,025.91	639,762,286.95
392	Биет хөрөнгө	662,655,025.91	631,290,286.95
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	574,836,425.14	574,836,425.14
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-49,729,100.67	-65,007,501.15
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	49,240,560.00	43,640,560.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-17,450,233.30	-19,385,011.94
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	142,294,522.72	159,539,548.92
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-58,081,684.45	-82,050,334.55
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	24,961,680.68	29,611,680.68
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-15,133,426.25	-18,791,881.31
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	22,779,076.00	22,779,076.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-11,339,793.96	-14,159,274.84
39217	Ном	277,000.00	277,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	8,472,000.00	8,472,000.00
39301	Програм хангамж	460,000.00	460,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-460,000.00	-460,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	8,472,000.00	8,472,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>810,259,321.58</u>	<u>751,216,177.40</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>810,259,321.58</u>	<u>751,216,177.40</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	810,259,321.58	751,216,177.40
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	362,059,153.42	362,059,153.42
51101	Өмч: - төрийн	362,059,153.42	362,059,153.42
512	Хуримтлагдсан үр дүн	262,720,211.70	203,600,721.19
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	262,720,211.70	262,720,211.70
51220	Тайлант үеийн үр дүн		-59,043,144.18
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	185,479,956.46	185,479,956.46
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>810,259,321.58</u>	<u>751,216,177.40</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,405,378,610.00	676,981,168.95
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	822,318,890.00	50,216,327.97
120	Нийтлэг татварын бус орлого	822,318,890.00	50,216,327.97
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0.00	6,084,680.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	6,084,680.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	689,018,878.12	21,895,026.20
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	133,300,011.88	22,236,621.77
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	583,059,720.00	626,764,840.98
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	13,216,000.00	20,167,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	13,216,000.00	20,167,700.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	569,843,720.00	606,597,140.98
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	569,843,720.00	606,597,140.98
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	687,960,681.02	736,024,313.13
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	687,960,681.02	736,024,313.13
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	640,040,763.02	703,880,526.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	379,139,566.00	424,568,932.00
210101	Үндсэн цалин	228,443,856.00	274,580,230.00
210102	Нэмэгдэл	72,327,886.00	94,079,056.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,974,000.00	4,559,000.00
210104	Урамшуулал	41,459,011.00	29,663,407.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	32,934,813.00	21,687,239.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	46,416,697.41	52,435,657.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,326,864.98	36,807,962.92
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,793,138.17	4,325,083.57
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,014,230.56	3,446,866.90
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	658,121.89	714,157.12
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,624,341.81	7,141,586.49
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	9,904,993.00	12,428,213.27
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,948,373.00	4,471,413.27
210302	Түлш, халаалт	5,980,000.00	7,259,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	976,620.00	697,800.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,040,844.00	36,566,970.30
210401	Бичиг хэрэг	4,192,550.00	3,365,080.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,142,680.00	18,975,480.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,319,300.00	1,838,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,054,000.00	30,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,332,314.00	12,357,610.30
2105	Нормативт зардал	101,777,200.80	100,902,888.67
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	91,752,067.80	94,405,728.67
210502	Хоол, хүнс	8,604,133.00	6,497,160.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,421,000.00	1.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,983,150.00	10,118,250.00
210604	Урсгал засвар	13,983,150.00	10,118,250.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,780,600.00	3,812,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,780,600.00	3,812,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	856,684.00	2,436,950.00

Архангай аймгийн Хашаат сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	1,250,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	125,450.00	87,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	71,500.00	99,500.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	659,734.00	500,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,141,027.81	60,610,665.16
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,181,350.00	7,350,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	47,959,677.81	53,259,765.16
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	47,919,918.00	32,143,786.73
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	47,108,911.00	30,780,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	47,108,911.00	30,780,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	811,007.00	1,363,786.73
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	811,007.00	1,363,786.73
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	717,417,928.98	-59,043,144.18
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,011,974.40	1.00
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	1,011,974.40	1.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	716,405,954.58	-59,043,144.18

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	676,913,087.00	622,796,561.98
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	12,940,367.00	6,084,680.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	12,940,367.00	6,084,680.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	12,940,367.00	6,084,680.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	6,084,680.00
1200047	Шилжиж ирсэн мөнгөн хөрөнгө	12,940,367.00	1.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	663,972,720.00	616,711,881.98
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	13,216,000.00	20,167,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	13,216,000.00	20,167,700.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	650,756,720.00	596,544,181.98
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	650,756,720.00	596,544,181.98
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	609,648,269.41	634,061,509.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	609,648,269.41	634,061,509.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	561,728,351.41	601,917,722.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	379,139,566.00	424,568,932.00
210101	Үндсэн цалин	228,443,856.00	274,580,230.00
210102	Нэмэгдэл	72,327,886.00	94,079,056.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,974,000.00	4,559,000.00
210104	Урамшуулал	41,459,011.00	29,663,407.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	32,934,813.00	21,687,239.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	46,416,697.41	52,435,657.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,326,864.98	36,807,962.92
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,793,138.17	4,325,083.57

Архангай аймгийн Хашаат сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,014,230.56	3,446,866.90
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	658,121.89	714,157.12
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,624,341.81	7,141,586.49
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	10,804,993.00	15,549,213.27
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,948,373.00	4,471,413.27
210302	Түлш, халаалт	6,880,000.00	10,380,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	976,620.00	697,800.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	33,540,380.00	29,343,370.00
210401	Бичиг хэрэг	3,877,550.00	3,440,480.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,142,680.00	18,805,480.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,319,300.00	1,838,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,004,000.00	30,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,196,850.00	5,228,610.00
2105	Нормативт зардал	61,619,931.00	60,777,450.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	50,137,651.00	50,763,050.00
210502	Хоол, хүнс	8,107,280.00	6,864,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,375,000.00	3,150,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,194,150.00	5,643,250.00
210604	Урсгал засвар	18,194,150.00	5,643,250.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,780,600.00	3,812,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,780,600.00	3,812,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	856,684.00	2,436,950.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	1,250,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	125,450.00	87,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	71,500.00	99,500.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	659,734.00	500,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,375,350.00	7,350,900.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,375,350.00	7,350,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	47,919,918.00	32,143,786.73
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	47,108,911.00	30,780,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	47,108,911.00	30,780,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	811,007.00	1,363,786.73
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	811,007.00	1,363,786.73
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	67,264,817.59	-11,264,947.02
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	31,079,800.00	1.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	31,079,800.00	1.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	31,079,800.00	1.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	31,079,800.00	1.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-31,079,800.00	1.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	36,185,017.59	-11,264,947.02
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	36,185,017.59
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	36,185,017.59	24,920,070.57

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	362,059,153.42	185,479,956.46	-	93,853,367.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	716,405,954.58	716,405,954.58
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	362,059,153.42	185,479,956.46	262,720,211.70	810,259,321.58
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	362,059,153.42	185,479,956.46	262,720,211.70	810,259,321.58
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	362,059,153.42	185,479,956.46	262,720,211.70	810,259,321.58
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-59,043,144.18	-59,043,144.18
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	362,059,153.42	185,479,956.46	203,677,067.52	751,216,177.40

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	715,848,500.00	632,697,722.00	83,150,778.00	88.38
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	715,848,500.00	632,697,722.00	83,150,778.00	88.38
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	683,448,500.00	601,917,722.00	81,530,778.00	88.07
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	481,440,400.00	424,568,932.00	56,871,468.00	88.19
210101	Үндсэн цалин	266,376,300.00	274,580,230.00	-8,203,930.00	103.08
210102	Нэмэгдэл	138,817,600.00	94,079,056.00	44,738,544.00	67.77
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	4,559,000.00	-4,559,000.00	0.00
210104	Урамшуулал	48,976,500.00	29,663,407.00	19,313,093.00	60.57
210105	Гэрээт ажлын хөлс	27,270,000.00	21,687,239.00	5,582,761.00	79.53
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,691,100.00	52,435,657.00	8,255,443.00	86.40
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,004,200.00	36,807,963.00	5,196,237.00	87.63
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,671,500.00	4,325,084.00	346,416.00	92.58
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,737,000.00	3,446,867.00	290,133.00	92.24
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	934,200.00	714,157.00	220,043.00	76.45
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,344,200.00	7,141,586.00	2,202,614.00	76.43
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	16,913,000.00	15,549,213.00	1,363,787.00	91.94
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,499,000.00	4,471,413.00	1,027,587.00	81.31
210302	Түлш, халаалт	10,314,000.00	10,380,000.00	-66,000.00	100.64
210303	Цэвэр, бохир ус	1,100,000.00	697,800.00	402,200.00	63.44
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32,491,100.00	29,343,370.00	3,147,730.00	90.31
210401	Бичиг хэрэг	3,378,200.00	3,440,480.00	-62,280.00	101.84
210402	Тээвэр, шатахуун	22,367,900.00	18,805,480.00	3,562,420.00	84.07
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,730,000.00	1,838,800.00	-108,800.00	106.29
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	15,000.00	30,000.00	-15,000.00	200.00

Архангай аймгийн Хашаат сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,000,000.00	5,228,610.00	-228,610.00	104.57
2105	Нормативт зардал	65,176,000.00	60,777,450.00	4,398,550.00	93.25
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	53,192,900.00	50,763,050.00	2,429,850.00	95.43
210502	Хоол, хүнс	8,833,100.00	6,864,400.00	1,968,700.00	77.71
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,150,000.00	3,150,000.00	0.00	100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,504,400.00	5,643,250.00	861,150.00	86.76
210604	Урсгал засвар	6,504,400.00	5,643,250.00	861,150.00	86.76
2107	Томилолт, зочны зардал	3,822,000.00	3,812,000.00	10,000.00	99.74
210702	Дотоод албан томилолт	3,822,000.00	3,812,000.00	10,000.00	99.74
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,687,000.00	2,436,950.00	250,050.00	90.69
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,250,000.00	1,250,000.00	0.00	100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	500,000.00	0.00	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	87,500.00	87,450.00	50.00	99.94
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	99,500.00	99,500.00	0.00	100.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	750,000.00	500,000.00	250,000.00	66.67
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,723,500.00	7,350,900.00	6,372,600.00	53.56
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,723,500.00	7,350,900.00	6,372,600.00	53.56
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	32,400,000.00	30,780,000.00	1,620,000.00	95.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,400,000.00	30,780,000.00	1,620,000.00	95.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	32,400,000.00	30,780,000.00	1,620,000.00	95.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	715,848,500.00	621,432,695.00	94,415,805.00	86.81
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	20,167,700.00	18,803,913.00	1,363,787.00	93.24
132001	Орон нутгийн төсвөөс	20,167,700.00	18,803,913.00	1,363,787.00	93.24
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	653,411,200.00	596,544,182.00	56,867,018.00	91.30
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	653,411,200.00	596,544,182.00	56,867,018.00	91.30
	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,084,600.00	6,084,600.00	0.00	100.00
	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	36,185,000.00		36,185,000.00	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		36,185,018.00	-	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		24,920,071.00	-	
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	100
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	-	100
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25	23	2	92
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	19	17	2	89.47

620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5	-	100
--------	-----------------	---	---	---	-----

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа¹ илрээгүй.

Аудитаар нийт 5,659.0 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрсэнд зөрчлийг арилгах 1 төлбөрийн акт, 2 албан шаардлага хүргүүлээ. Залруулагдаагүй материаллаг зөрчил нь 5,659.0 мянган төгрөг бөгөөд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 7,516.4 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

3.1 Төлбөрийн акт

3.1.1 Спортын тэмцээнд 1100.0 төгрөгийн шагнал олгосон зөрчил илэрлээ.

Энэ нь төсвийн тухай хуулийн Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3. "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох"; 4 дүгээр зүйлийн 4.1."Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална.";4.1.3.үр ашигтай байх;" Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

3.2 Албан шаардлага

3.2.1 Эдийн засгийн ангиллаар төсөв хуваарилагдаагүй байхад сар бүр ажилчдад хоол унааны хөнгөлөлт олгосон 4,559.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Сангийн сайдын 2021 оны 10 сарын 29-ний өдрийн 190 дугаар тушаалын хавсралт "Зардлын эдийн засгийн ангилал" Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3. "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох"; 4 дүгээр зүйлийн 4.1."Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална.";4.1.3.үр ашигтай байх;" Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5.-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"; гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох байх албан шаардлага хүргүүлээ

3.2.2 Дотоод хяналтын нэгж ажилтангүй, дотоод хяналтыг хэрэгжүүлдэггүй зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоол з дугаар заалтын 3.7.1.т "зохих удирдамж, төлөвлөгөөний дагуу дотоод хяналт шалгалтыг гүйцэтгэж, дүнг тайлагнах;" 3.7.2.-т "хяналт шалгалт явуулахдаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын салбар, нэгжийн удирдлагатай шууд харилцаж, тэдгээрээс шаардлагатай мэдээ, судалгаа гаргуулах, холбогдох ажилтны ажлыг шалгаж танилцах, илэрсэн зөрчил, дутагдлын талаар тайлбар гаргуулах; гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгаж дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллага д шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Шагнал олгосон	1	1,100.0	1	1,100.0								
Хоол унааны хөнгөлөлт цалингаас сангаас зарцуулсан	1	4,559.0			1	4,559.0						
Дотоод хяналтыг хэрэгжүүлдэггүй	1	0			1	0						
Дүн	3	5,659.0	1	1,100.0	2	4,559.0						